

## **Convenant 'Vergroenen schoolpleinen'**

### **De ondergetekenden**

De publiekrechtelijke rechtspersoon Gemeente Leeuwarden, statutair gevestigd te Leeuwarden en kantoorhoudende aan de Oldehoofsterkerkhof 2 te Leeuwarden en te dezen op basis van artikel 171, lid 1 Gemeentewet vertegenwoordigd door haar wethouder, mevrouw N. Kramers, te dezen handelende als gevolmachtigde van Burgemeester S. van Haersma Buma; hierna te noemen 'de Gemeente';

1. Proloog, mw. A. de Pree
2. PCBO Leeuwarden e.o., mw. B. Poede
3. Bisschop Möller Stichting, dhr. H. Huberts
4. Elan Onderwijsgroep, dhr. S. van der Galiën
5. KyK Scholen, dhr. B. Ten Kate
6. Noorderbasis, dhr. G. Janze
7. CBO-NWF, dhr. T. de Groot
8. Leeuwarder Schoolvereniging, mw. B. Seinstra
9. Stichting vrije scholen Athena, dhr. P. Veltman
10. Sinne Kinderopvang, mw. L. Hollander
11. SKF, mw. E. Bootsma
12. KidsFirst, dhr. B. Schnieders
13. Kleurrijk, mw. M. van den Berg
14. OVO Fryslân Noord, dhr. F. Bangma
15. CVO NWF, dhr. J. Visser
16. Aeres VMBO, mw. M. Schmit
17. OSG Sevenwolden, dhr. M. Sprenger
18. Gomarum College, dhr. R. P. Tulner
19. Renn-4, mw. Y.E. Beishuizen
20. SO Fryslân, mw. M. Pruiksma
21. SBO Aquamarijn, dhr. F. Klaassen

De onder 1 tot en met 21 genoemde partijen worden in dit convenant tezamen aangeduid als onderwijs- en kinderopvangbesturen.

22. BV Sport
23. IVN Natuureducatie
24. GGD Fryslân

De onder 22 tot en met 24 genoemde partijen worden in dit convenant tezamen aangeduid als kennispartners.

De gemeente, onderwijs- en kinderopvangbesturen en de kennispartners worden tezamen aangeduid als 'Partijen'.

## Overwegende

- a) Dat schoolpleinen plekken in de schaars beschikbare openbare ruimte zijn waarin kan worden geïnvesteerd in klimaatuitdagingen, zoals het verlagen van hittestress en het bestrijden van wateroverlast. Nu is tweederde van de schoolpleinen heet en versteend;
- b) Dat groene schoolpleinen een bijdrage kunnen leveren aan het spelen, bewegen en sporten van kinderen, omdat we vanuit de kindmonitor weten dat meer dan de helft (55%) van de kinderen in Leeuwarden te weinig beweegt;
- c) Dat groene schoolpleinen bijdragen aan het opgroeien en leren van kinderen en hun sociaal-emotionele ontwikkeling kan ondersteunen, zodat kinderen beter in hun vel gaan zitten en meer ontwikkelingskansen krijgen;
- d) Dat vergroening positief contact stimuleert tussen mens (kind) en natuur;
- e) Dat schoolpleinen plekken zijn om elkaar te ontmoeten in de buurt en zo kunnen bijdragen aan de sociale basis;
- f) Dat Partijen daarom een integrale en gezamenlijke aanpak opstellen om in 1 IKC-generatie alle schoolpleinen in de gemeente Leeuwarden te vergroenen;
- g) Dat partijen hierover nadere afspraken willen maken die zij willen vastleggen in dit convenant;
- h) Dat het convenant er mede toe strekt om als een subsidieovereenkomst als bedoeld in artikel 4:36 Algemene wet bestuursrecht te dienen in het geval er te zijner tijd een subsidie door de Gemeente aan een andere Partij wordt verstrekt.

## Komen overeen als volgt

### 1. Opzet

- 1.1 Partijen beogen om alle schoolpleinen in de gemeente Leeuwarden binnen maximaal één kinderopvang- en onderwijsgeneratie (12 jaar) te vergroenen.

### 2. Activiteiten, kaders en randvoorwaarden

- 2.1 Partijen doen gezamenlijk een onderzoek naar de prioritering van het vergroenen van alle schoolpleinen in de gemeente Leeuwarden.
- 2.2 Partijen stellen op basis van het onderzoek een planning op voor het vergroenen van alle schoolpleinen in de gemeente Leeuwarden.
- 2.3 Partijen zijn zich ervan bewust dat er op het moment van ondertekenen van het convenant nog onvoldoende dekking is voor het vergroenen van alle schoolpleinen. Daarom zetten partijen zich gezamenlijk in voor het verkrijgen van de Europese middelen, waarbij met dit convenant al zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met belangrijke Europese subsidievoorwaarden, zoals uniformiteit en repliceerbaarheid.
- 2.4 Onderwijs- en kinderopvangbesturen hebben gezamenlijk met de gemeente, op advies van de kennispartners, een aantal *basisvoorwaarden* opgesteld waaraan een groen schoolplein minimaal moet voldoen. Deze basisvoorwaarden zijn terug te vinden in bijlage 1;
- 2.5 Het onderwijs- of kinderopvangbestuur selecteert een architect, die aantoonbare ervaring heeft met het vergroenen van schoolpleinen, voor het opstellen van een ontwerp met beplantingsplan van het groene schoolplein.
- 2.6 Het onderwijs- of kinderopvangbestuur betreft kinderen, ouders, omgeving en kennispartners bij het ontwerp met beplantingsplan van het groene schoolplein.
- 2.7 Het onderwijs- en kinderopvangbestuur levert bij het ontwerp met beplantingsplan van het groene schoolplein een onderhoudsplan aan voor tenminste 5 jaar.

- 2.8 Onderwijs- en kinderopvangbestuur en gemeente geven gezamenlijk akkoord op de offerte en het ontwerp met beplantingsplan van het groene schoolplein.
- 2.9 Het onderwijs- of kinderopvangbestuur selecteert een groenvoorziener voor het uitvoeren van het ontwerp met beplantingsplan van het groene schoolplein.
- 2.10 Het onderwijs- of kinderopvangbestuur is formeel opdrachtgever voor de uitvoerende partij. Afwijkingen van het ontwerp tijdens de uitvoering worden tijdig met de gemeente besproken.
- 2.11 De onderwijs- en kinderopvangbesturen krijgen de mogelijkheid om training en advies te ontvangen van aangesloten kennispartijen over het in gebruik nemen van het nieuw ingerichte groene schoolplein.
- 2.12 Het beheer en onderhoud van het groene schoolplein ligt bij het betreffende onderwijs- of kinderopvangbestuur.

### **3. Financiën**

- 3.1 De gemeente subsidieert 50% van de kosten voor het groene schoolplein met een maximumbijdrage van € 50.000,- per locatie. De andere 50% van de kosten wordt gefinancierd door de onderwijs- en kinderopvangbesturen zelf of met middelen uit andere fondsen of bronnen. Onder kosten wordt verstaan het ontwerp, realisatie en onderhoud, het aanbrengen van speelaanleidingen en inzet van training en advies van kennispartners voor het groene schoolplein. Het aanbrengen van standaard speeltoestellen valt niet onder de subsidiabele kosten.
- 3.2 Het college van B&W van de gemeente Leeuwarden stelt voor het verstrekken van de in 3.1 genoemde maximumbijdrage een subsidieregeling op.
- 3.3 Het onderwijsbestuur vraagt, na het in 2.8 bedoelde gezamenlijke akkoord, op basis van deze subsidieregeling de subsidie aan.

### **4. Wijziging/ beëindiging convenant**

- 4.1 Dit convenant eindigt van rechtswege op 31 december 2036.

#### **Aldus overeengekomen in drievoud**

Namens: Stichting Proloog

Naam: A. De Pree:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: PCBO Leeuwarden e.o.

Naam: B. Poede

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: Bisschop Möller Stichting  
Naam: H. Huberts  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Elan Onderwijsgroep  
Naam: S. van der Galiën  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Kyk scholen  
Naam: B. Ten Kate  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Noorderbasis  
Naam: G. Janze  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: CBO Noardwest Fryslân  
Naam: T. De Groot  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Leeuwarder Schoolvereniging  
Naam: B. Seinstra  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Stichting vrije scholen Athena  
Naam: P. Veldman  
Plaats:

Datum:  
Handtekening:

Namens: Sinne Kinderopvang  
Naam: L. Hollander  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Stichting Kinderopvang Friesland  
Naam: E. Bootsma/Y. De Boer  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: KidsFirst  
Naam: B. Schnieders/A. van Mil  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Kleurrijk  
Naam: M. van den Berg  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: OVO Fryslân Noord  
Naam: F. Bangma  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: CVO NWF  
Naam: J. Visser  
Plaats:  
Datum:  
Handtekening:

Namens: Aeres VMBO

Naam: M. Schmit

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: OSG Sevenworden

Naam: M. Sprenger

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: Gomarus College

Naam: R. P. Tulner

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: Renn-4

Naam: Y.E. Beishuizen

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: SO-Fryslân

Naam: M. Pruiksma

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: SBO Aquamarijn

Naam: F. Klaassen

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: bv Sport

Naam:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: IVN Natuureducatie

Naam:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: GGD Fryslân

Naam:

Functie:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Namens: Gemeente Leeuwarden

Naam: N. Kramers

Plaats:

Datum:

Handtekening:

## Bijlage 1

### Basisvoorwaarden voor ontwerp groen plein

#### Algemeen

- Minimaal 40% van de functionele bespeelbare oppervlakte van de school/IKC omgeving is onverhard heeft een natuurlijk karakter;
- Het groene schoolplein is toegankelijk voor de buurt;

---

#### Inrichting

- Er zijn verschillende vormen van groen te onderscheiden, zoals: speelgroen (spelen in en met groen), educatief groen, eet- en ruikgroen. In bijlage 2 hebben de kennispartners input gegeven over het gebruik en inrichting van het plein. Dit kan als handvat gebruikt worden voor het ontwerp, inrichting en gebruik van het plein. Inrichting van een plein is maatwerk en plein specifiek. Per schoolplein zal dan ook de verschillende vormen van groen in meer of mindere mate voorkomen;
- Een groen schoolplein is ingericht met (overwegend) natuurlijke en duurzame materialen, daarbij staat hergebruik van materialen voorop;
- De beplanting op een groen schoolplein is overwegend inheems, passend bij de natuurlijke omstandigheden van die plek en biedt seizoensvariatie;
- De inrichting van het schoolplein draagt bij aan biodiversiteit en aan het voorkomen van wateroverlast en hittestress;
- Er wordt gebruik gemaakt van verschillende ondergronden (gras, keien, schelpen, snippers zand, modder);
- Er wordt gebruik gemaakt van hoogteverschillen;

---

#### Spelen, leren en ontwikkelen

- De speelomgeving biedt plek voor rust, natuurbeleving, creatieve vormen van spel en avontuurlijk bewegen. De basis hiervoor ligt in de diversiteit en verscheidenheid van het plein met kenmerken als hoog/laag, nat/droog, schaduw/zon.
- Kinderen kunnen zowel met abiotische natuur (zoals zand en water) als met levende natuur spelen. Hierdoor ontstaan er mogelijkheden om in het spel te exploreren, vernieuwen, verbeelden en creëren. De aanwezigheid van los natuurlijk materiaal is hiervoor een voorwaarde (denk aan zand, takken, stenen, etc.).

## Bijlage 2

Input kennispartners (handvat voor architect)

### Sporten en bewegen

- **Ontwerp**  
De buurtsportcoaches en/of vakleerkracht van bv SPORT zijn betrokken bij ontwerp en (stimuleren) gebruik.
- **Schijf van 10**  
Er is aandacht voor de veelzijdig bewegen via de Schijf van 10! (Athletic Skills Model), de 10 verschillende grondvormen van bewegen komen (bij voorkeur op verschillende manieren) terug.
- **Sportvloer**  
Van de 40% functionele bespeelbare ruimte die niet direct een natuurlijk karakter heeft, is minimaal één deel ingericht met een verharde, egale 'sportvloer' / multicourt waarop diverse sporten beoefend kunnen worden. Idealiter is dit een oppervlakte van minimaal 4 x 10 meter.
- **Buitengymles**  
Het schoolplein kan gebruikt worden t.b.v. de buitengymles, wat betekent dat de leerlijnen die SLO voorschrijft, aangeboden en beoefend kunnen worden.
- **Toestellen**  
Het schoolplein heeft vaste en losse toestellen en materialen kennen multifunctionaliteit in gebruik.
- **Opslag**  
Er is aandacht en ruimte voor afgeschermd opslag van klein sport- en spelmateriaal (bijvoorbeeld via de sportautomaat van Nijha: [Sportautomaat \(nijha.nl\)](https://www.nijha.nl) of de sportbox van W&H Sports [SportBox - original - W&H Sports | Outdoor inrichting \(whsports.nl\)](https://www.whsports.nl)).

### Gezondheid

- **Integrale aanpak**  
Zet een groen schoolplein in als onderdeel van een integrale aanpak op school. Maak de koppeling met educatie (bijvoorbeeld met klimaat, natuur of voedingslessen) en het schoolbeleid.
- **Betrokkenheid/Draagvlak**  
Ga voor het ontwerp in gesprek met de gebruikers. Hoe willen docenten het plein gebruiken, wat willen de leerlingen en buurtbewoners? Betrek de leerlingen, ouders en buurtbewoners bij de uitvoering en onderhoud. Betrek bijvoorbeeld de lokale 'groei en bloei' club.
- **Infectieziekten en allergieën**  
Houd rekening met de risico's van infectieziekten en allergieën. Denk hierbij aan de risico's van (stilstaand) water. En houd rekening met de keuze voor type groen in verband met allergieën, giftig groen, gevoeligheid voor pollen, risico op luchtwegproblemen en eikenprocessierups. Zorg voor bewustwording (bij het team, ouders en leerlingen) van de aanwezigheid van teken.

- **Zonbescherming**  
Maak gebruik van groen tegen hitte door schaduwplekken te creëren. Denk naast schaduwplekken ook aan de aanwezigheid van zonnebrandcrème.
- **Rookvrije omgeving**  
Een rookvrij schoolterrein is verplicht. Wanneer aanliggende gemeentelijke grond wordt gebruikt als school/speelplein, zorg ervoor dat deze ook rookvrij is. Zet bij voorkeur in op een grotere directe rookvrije omgeving, zodat kinderen in een rookvrije omgeving kunnen buitenspelen. Dit kun je bijvoorbeeld doen door samen met ouders in gesprek te gaan over het thema roken.
- **Welbevinden**  
Houd rekening met de sociale inrichting van de ruimtes, door gebruik te maken van verschillende zones. Let hierbij op dat een drukke zone (bijvoorbeeld een voetbalveldje), niet direct naast een rustige zone ligt. Houd er rekening mee dat alle plekken op het schoolplein in het zicht zijn, om zo pestgedrag te voorkomen.
- **Zichtbaarheid/veiligheid**  
Houd rekening met een open en zichtbaar schoolterrein. Let hierbij op de begroeiing aan de buitenzijde van het schoolplein. Door een open en zichtbaar plein te creëren kunnen buurtbewoners vanaf afstand zien wat er op het schoolplein gebeurt.
- **Watertappunt**  
Plaats een drinkwatertappunt op het schoolplein. Een watertappunt stimuleert om meer water te drinken. Aanwezigheid van een watertappunt buiten schooltijden draagt bij aan het gebruik van het schoolplein buiten schooltijden.
- **Risicovol spelen**  
Creëer een plein waar voor ieder kind (0-12 jaar) ruimte is om zich te kunnen ontwikkelen, houd rekening met de elementen van 'risicovol spelen' ten behoeve van de ontwikkeling. Bij risicovol spelen gaan kinderen aan de slag met spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten, waarbij een risico bestaat op een (kleine) verwonding. Kinderen testen en verleggen hun grenzen door nieuwe activiteiten uit te proberen en hun angsten te overwinnen. Maak hiervoor gebruik van verschillende soorten materialen, verschillende hoogtes, klim- en balanceermogelijkheid en losse materialen (zoals zand of stenen).
- **Voedsel(educatie)**  
Eetbare beplanting is bij uitstek geschikt voor een groen schoolplein, dit kan ingezet worden als educatieonderdeel. Wanneer er gekozen wordt om een moestuin aan te leggen, zorg er dan voor dat er voldoende tijd en middelen beschikbaar zijn voor onderhoud op langere termijn.

## **Groen**

- **Inrichting**  
Woonruimte voor dieren, inheems, biologisch (zoveel als mogelijk), aankleding bodem: gras, zand, aarde, houtsnippers, schelpen/grind/gravel.
- **Variatie aan beplanting**  
Bomen, struiken, vaste planten en bodembedekkers.
- **Variatie in beplanting**  
Seizoenen zichtbaar, grootte, kleur, textuur, geur, met/zonder bes, bladhoudend en bladverliezend.

- Gebruik  
Groen om naar te kijken, groen om van te leren, groen om in te spelen en groen om mee te spelen.
- Eetbaar  
Groente, kruiden, fruit en bessen.
- Water  
Regenpijp afkoppelen, waterloop, waterpomp, watertegels, wadi en gootjes.
- Natuurlijke zitplekken  
Beschutting en schaduw.
- Spelen en leren  
Buitenlokaal, losse materialen zonder speeldoel, speelaanleidingen, klimmen, springen en balanceren.

### **Bijlage 3**

#### Begrippenlijst

|                      |                                                                                                                                                                        |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Beplantingsplan:     | Geeft aan hoeveel planten van welke plantsoort op een bepaalde locatie komen te staan.                                                                                 |
| Groen plein:         | Van een groen plein wordt gesproken als minimaal 40% van de functionele bespeelbare oppervlakte van de school/IKC omgeving een onverhard en natuurlijk karakter heeft. |
| Hittestress:         | Ontstaat door extreme, langdurige hitte. Het kan leiden tot klachten bij mens en dier.                                                                                 |
| Natuurlijk karakter: | Een inrichting op basis van levende materialen en onbewerkte producten.                                                                                                |
| Schoolpleinen:       | Pleinen behorend bij een IKC, basisschool of middelbare school.                                                                                                        |
| Speelaanleiding:     | Een natuurlijk object dat bedoeld is om tot spelen aan te zetten.                                                                                                      |
| Speeltoestel:        | Een doelbewust geplaatste constructie die duidelijk uitnodigt tot spelen.<br>Een speeltoestel heeft een verplichte certificering.                                      |